

تنها مسیر(راهبرد اصلی در نظام تربیت دینی)-۲۰

ولایت، مبارزه با نفس را آسان می‌کند/ مطیع امر مولا بودن را باید در امتداد مخالفت با هوای نفس دید/

امام، تسهیل کننده عبودیت و مبارزه با هوای نفس است

حجت الاسلام و المسلمین پناهیان، شبهای ماه مبارک رمضان در اولین ساعات بامداد(حدود ساعت ۲۴) در مسجد امام صادق(ع)-جنب میدان فلسطین، به مدت ۳۰ شب و با موضوع «**تنها مسیر(راهبرد اصلی در نظام تربیت دینی)**» سخنرانی می‌کند و پایان بخش برنامه شبهای این مسجد، دقایقی مداحی و سپس مناجات حجت الاسلام علیرضا پناهیان از ساعت ۱ تا ۱:۳۰ بامداد است. در ادامه گزیده‌ای از مباحث مطرح شده در **بیستمین جلسه** را می‌خوانید:

باور به جاودانه بودن برخی از آدم‌ها در عذاب، سخت است/ رذالت دشمن را بپذیریم

- یکی از باورهای بسیار مهم، باور به جهنم و دوزخ است. باور شکنجه‌های سخت خداوند برای برخی آدم‌ها سخت است. باور به جاودانه و مخلّد بودن در عذاب، باور اینکه کسی برای همیشه در عذاب و در آتش بماند، سخت است. چنین فردی چقدر باید آدم رذلی بوده باشد که لازم است تا همیشه در عذاب بماند. باید باور کنیم بعضی‌ها خیلی رذل هستند که عذاب الهی به صورت همیشگی شامل حال آنها می‌شود. خداوند درباره گروهی از این آدم‌های رذل می‌فرماید: «اینها دشمن واقعی هستند، از آنان پرهیز، خدا آنان را بکشد چقدر از حق روگردان هستند؛ هُمُ الْعَدُوُّ فَأَخَذَهُمْ قَاتِلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ» (منافقون/۴)
- متدینین و آدمه‌های خوب باید باور کنند که بعضی‌ها ممکن است تا این حدّ رذل و بد باشند. برخی از متدینین که اهل لعن فرستادن به دشمنان اهل بیت(ع) نیستند(به همین صورت کلی که در زیارت عاشورا آمده و مخل و وحدت نیست)، علتش این است که رذالت این آدم‌ها و اینکه چنین عذابی برای آنها وجود دارد را باور نکرده‌اند. به دلیل همین ساده‌اندیشی است که عده‌ای عمق پدیده شوم و پلید اسرائیل را باور نمی‌کنند؛ ولی دشمن را باید باور کرد.
- باور کردن وجود دشمن برای افراد ساده و اعتقاد به رذل بودن برخی از انسان‌ها سخت است، در حالی که برای رسیدن به جامعه سالم در زمان امام زمان(عج)، باید چنین باوری داشته باشیم. **اگر رذالت برخی از آدم‌ها را باور نکنی، آن قدر این آدم‌های رذل در مقابل چشمت جنایت خواهند کرد تا باور کنی. جنایتهایی که این اواخر در کشورهای منطقه اتفاق می‌افتد، نمونه‌ای از وجود آدم‌های رذل است.** بهتر است با معرفت و قلب خودت به این باور بررسی که عده‌ای از انسان‌ها بسیار رذل هستند و مستحق‌اند که تا همیشه در آتش بمانند.
- کلمات حضرت امام خمینی(ره) برای فهمیدن پستی دشمن بسیار عالی است. امام(ره) محکم‌ترین و تندترین تعابیر را علیه مذهبی‌هایی به کار می‌برند که جاده صاف کن دشمن هستند و اعتقادی به پستی و رذل بودن دشمنان ندارند.

چگونه جاودانگی بعضی در جهنم را باور کنی؟/ کسی که راه آسان ولایت را نرفته، خیلی آدم پستی بوده

است/ پذیرش ولایت فقط برای کسانی سخت است که بیمار دل و متکبرند

- **راه باور جاودانه بودن عذاب جهنم، باور میزان رذالت برخی آدم‌ها است؛ و راه باور رذالت و پستی برخی آدم‌ها هم این است که ببینی پذیرش راه اولیاء خدا، چقدر آسان بوده است ولی این عده آن را نپذیرفته‌اند.**

اجرای صادقانه فرمان خدا در گرو پذیرش فرمان ولایت است. اتفاقاً پذیرش فرمان از ولایت، کار ما را آسان کرده است. اگر آسان بودن پذیرش ولایت و فرمان او را قبول کنی، رذل بودن آدم‌هایی را که با آن مخالفت کرده‌اند را باور خواهی کرد.

• کسی که راه آسان ولایت را نرفته است، بسیار آدم رذلی بوده است. اصل پذیرش حرف اولیاء خدا یک مخالفت با هوای نفس است ولی پذیرش آن آسان است و چون آسان است باید گفت مرگ بر کسانی که این کار آسان را نپذیرفته‌اند و عذاب جاودانه بر کسانی باد که از آن سر باز زده‌اند. پذیرش ولایت فقط برای کسانی سخت است که در دل مرض دارند و متکبرند.

• برای باور کردن این موضوع که آنهایی که ولایت را نپذیرفته‌اند، مستحق عذاب جاودان هستند و هیچ سهمی از ایمان ندارند، به این روایت توجه کنید. امام صادق(ع) می‌فرماید: در روز قیامت خدا به بعضی‌ها نگاه نمی‌کند و با آن‌ها حرف نمی‌زند، اینها سه گروه هستند: ۱. کسانی که جایگاه امامت را غصب کرده‌اند ۲. کسانی که در مقابل اولیاء خدا ایستاده‌اند و یا جنگیده‌اند ۳. کسانی که برای دو گروه اول یک ذره سهم از اسلام قائل شده‌اند. (ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ مَنْ ادَّعَى إِمَامَةً مِنْ اللَّهِ لَيْسَتْ لَهُ وَ مَنْ جَحَدَ إِمَامًا مِنَ اللَّهِ وَ مَنْ زَعَمَ أَنَّ لَهُمَا فِي الْإِسْلَامِ نَصِيبًا؛ کافی/ج ۱/ص ۳۷۳)

وقتی مبارزه با نفس به موضوع ولایت می‌رسد، رنج‌ها کاهش می‌یابد / ولایت، مبارزه با نفس را آسان می‌کند

• همه رنج‌هایی که در جلسات قبل مورد اشاره قرار گرفت، در مخالفت با هوای نفس بود، ولی وقتی مبارزه با نفس به موضوع ولایت می‌رسد، رنج‌ها کاهش پیدا می‌کند. اینجا کار آسان است و رنج مبارزه از بین می‌رود. رنج اطاعت از خدا و انجام تکالیف و رضایت به تقدیر، در پذیرش ولایت از بین می‌رود. خدا، مولا را برای آدم‌های سالم گذاشته است تا راه طولانی و سخت را آسان کند و خدا کسانی را که وقتی راه آسان می‌شود؛ باز هم پشت می‌کنند و آن راه را نمی‌روند را لعنت می‌کند. خدا امیرالمؤمنین علی(ع) را گذاشته تا دینداری آسان شود. آدم ضعیفی که مریض نباشد، وقتی به ولی خدا می‌رسد می‌گوید: آقا! شما چقدر خوبید! شما که آمدید، قصه عوض شد و کارها آسان شد! من چون شما را ندیده بودم، بی‌دین بودم. لذا از این به بعد دیندار خواهم بود.

• ولایت، مبارزه با نفس را آسان می‌کند. البته کسی که جاهل است، از این قاعده خارج است؛ ولی کسی که با جلوه علی بن ابیطالب(ع) مواجه می‌شود و ولایت او را رد می‌کند، خیلی آدم رذلی است.

هرکس رذالت کسانی که ولایت علی(ع) را نپذیرفتند باور نکرد، کربلا را ببیند

• اگر کسی رذالت کسانی که ولایت علی(ع) را نپذیرفته بودن را باور نکرد، کربلا را ببیند. همه کسانی که خون به جگر حضرت علی(ع) کرده بودند، در کربلا رذالت خودشان را نشان دادند. در کدام یک از جنگ‌ها، این جنایت‌هایی که در کربلا مرتکب شدند را انجام داده بودند؟! کربلا، جای ساده‌ای نیست، کربلا محل بالاترین معارف است.

- اگر این ملجم را نفهمیده‌ای، تفسیر او را در کربلا ببین. این کینه‌ها را در کجا پنهان کرده بودند؟ نعل تازه زدن به اسب‌ها و تاختن بر بدن شهدا چه نفعی برای دشمن داشته است؟ زدن با چوب نیزه به سر بچه‌های امام حسین (ع) برای چه هدفی بوده است؟ اینکه کسی علی (ع) را دوست نداشته باشد، ساده نیست. اینکه کسی از بغض علی (ع)، امام حسین (ع) را بکشد؛ ساده نیست.

امام، تسهیل کننده عبودیت و مبارزه با هوای نفس است / مطیع امر مولا بودن را باید در امتداد مخالفت با هوای نفس دید

- اگر مراحل قبلی مبارزه با نفس سخت است، در عوض وقتی ولایت امیرالمؤمنین (ع) مطرح می‌شود، کارها آسان است. امام، تسهیل کننده عبودیت و مبارزه با هوای نفس است. از این نقطه به بعد دشمنی با اولیاء خدا جدی تر می‌شود. در مسیر مبارزه با نفس، تمام بحثها درباره رنج در مراحل مقدماتی بود؛ وقتی به موضوع ولایت می‌رسیم، رنج‌ها کاهش پیدا می‌کند.
- در روایت معروفی از امام حسن عسکری (ع) آمده است: «پس هر فقیهی که مراقب نفس و حافظ دین خود است و با نفس خود مخالفت می‌کند و مطیع امر مولا می‌باشد، بر عوام است که از چنین فقیهی تقلید کنند؛ فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ، حَافِظًا لِدِينِهِ، مُخَالِفًا لِهَوَاهُ، مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ» (وسائل الشیعه/ ۱۳۱/۲۷) در این روایت مطیع امر مولا بودن را باید در امتداد مخالفت با هوای نفس دید. این دو در یک راستا هستند.

اگر برای کسی مخالفت با هوای نفس سخت است، پس او باید بیشتر به روضه امام حسین (ع) برود

- **اگر برای کسی مخالفت با هوای نفس سخت است، پس او باید بیشتر به روضه امام حسین (ع) برود. این نعمت ولایت را که رایگان به ما داده‌اند، اگر با استفاده از این نعمت که جذاب و تسهیل کننده بندگی و مخالفت با نفس است، مبارزه با نفس را برای خودمان آسان نکنیم، در این صورت خودمان را مستحق عذاب جهنم خواهیم یافت.**

- امام صادق (ع) در تفسیر آیه «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ» (مائده/ ۳) فرمودند: «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ بِإِقَامَةِ حَافِظِهِ وَاتَّمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي بِوَلَايَتِنَا وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا أَيْ تَسْلِيمَ النَّفْسِ لِأَمْرِنَا» (مناقب آل ابیطالب/ ج ۳/ ص ۲۳) در اینجا «رَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا» تسلیم بودن نفس به امر ائمه هدی (ع) است.

- **چرا امام تسهیل کننده حرکت در این مسیر است؟ چون امام جذابیت و شیرینی خاصی دارد. «فَمَا أُخْلِى أَسْمَاءُ كُمْ» (زیارت جامعه - عیون اخبار رضا ع/ ج ۲/ ص ۲۷۶) امام جذاب و زیبا است، ناز است. اگر کسی آدم حسابی دیده باشد می‌تواند تأثیر امام را بر تسهیل دینداری بفهمد. کسی که به نماز اول وقت علاقه ندارد، وقتی به امام زمان (عج) علاقمند شود و بفهمد امام زمان (عج) نماز اول وقت را دوست دارد، اهل نماز اول وقت می‌شود. امام دل را جذب می‌کند و با محبت امام است که می‌توان اهل دینداری شد و دین را فهمید. در زیارت جامعه می‌خوانیم: «بِمَوْلَاتِكُمْ عَلَّمَنَا اللَّهُ مَعَالِمَ دِينِنَا» (عیون اخبار رضا ع/ ج ۲/ ص ۲۷۷) ایجاد اتحاد بین مردم و در جامعه هم کار آسانی نیست و فقط ولایت می‌تواند این کار را انجام دهد. لذا در ادامه چنین آمده است: «وَبِمَوْلَاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَةُ وَ عَظُمَتِ النُّعْمَةُ وَ اتَّלَفَتِ الْفُرْقَةُ» (همان)**

فقط با ورع می‌توان به ولایت رسید/ با ورع به سمت ولایت برویم و با ولایت، ورع را بالا ببریم

- فقط با ورع می‌توان به ولایت رسید، ورع نیز مرحله آخر تقوا است. ورع، ترک آسان هوای نفس است، یعنی در این مرحله دیگر مبارزه با هوای نفس آسان شده است. امیرالمؤمنین(ع) به سلیم فرمود: ملاک این امر (ولایت)، ورع است چرا که به ولایت ما جز با ورع نمی‌توان رسید؛ يَا سَلِيمُ إِنَّ مَلَكَ هَذَا الْأَمْرِ الْوَرَعَ لِأَنَّهُ لَا يُنَالُ وَلَا يَتَنَا إِلَّا بِالْوَرَعِ (کتاب سلیم بن قیس/ج ۲/ص ۸۲۷)
- باید با ورع به سمت ولایت برویم و با ولایت، ورع را بالا ببریم. اینطوری ورع هم آسان می‌شود. عشق به امیرالمؤمنین(ع)، ورع را افزایش می‌دهد و ورع عشق به امیرالمؤمنین(ع) را بالا می‌برد. عشق به علی(ع) عشق به همه خوبی‌ها است. در زیارت جامعه می‌خوانیم: «إِنَّ ذِكْرَ الْخَيْرِ كُنْتُمْ أَوْلَهُ وَأَصْلَهُ وَفَرَعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمَأْوَاهُ وَمُنْتَهَاهُ»
- اما علت اینکه ولی خدا، مبارزه با نفس را آسان می‌کند این است که ولی خدا، مظلوم است. وقتی مظلومیت علی(ع) را هنگام شهادت حضرت زهرا(س) ببینی، مبارزه با نفس برایت آسان می‌شود...

